

Workshop o chirurgické revaskularizaci myokardu bez mimotělního oběhu

Prof. Paul Sergeant z Belgie, přední světový kardiochirurg a bývalý předseda Evropské společnosti srdeční a hrudní chirurgie, vedl ve dnech 2. a 3. října v Centru kardiovaskulární a transplantační chirurgie v Brně školicí kurs pro chirurgickou léčbu ischemické choroby srdeční. Kursu se zúčastnilo celkem 17 kardiochirurgů z devíti pracovišť České a Slovenské republiky. Prof. Sergeant je specialistou na chirurgické revaskularizace myokardu na bijícím srdci bez použití mimotělního oběhu. Touto problematikou se podrobně a cíleně zabývá již více než deset roků. Kursy na jeho pracovišti, kterým je Univerzitní nemocnice Gasthuisberg v Leuvenu v Belgii, za tu dobu prošlo několik desítek evropských kardiochirurgů. Letos na jaře se ho zúčastnili i dva chirurgové a jeden anesteziolog z ČKTCH v Brně. A právě příznivý dojem z tohoto kursu nás přivedl na myšlenku uspořádání podobné akce v České republice, aby problematika operací bez mimotělního oběhu mohla být přiblížena dalším zájemcům.

Po úvodní přednášce, ve které prof. Sergeant seznámil přítomné nejen s podrobným popisem operační techniky, ale i teoretickými východisky výhodnosti operace bez mimotělního oběhu a svými výsledky, se rozproutila nebývale bohatá diskuse. Důvodem byl na jedné straně přímo vyzařující zápal prof. Sergeanta pro tuto techniku operování a na druhé straně určitá nedůvěra některých účastníků kursu, podložená dobrými zkušenostmi s operacemi s mimotělním oběhem. Během debat v průběhu operací i v každé volné chvíli však nakonec prof. Sergeant, také díky svým výjimečným jazykovým a řečnickým schopnostem a zejména výsledkům, většinu účastníků kursu o správnosti svých chirurgických metod přesvědčil. Z celé plejády prezentovaných výsledků u souboru více než 3000 pacientů operovaných bez mimotělního oběhu ve městě Leuven je třeba vyzvednout nižší hospitalizační mortalitu (1,87 % oproti 3,07 %) i 90denní mortalitu (2,25 % proti 4,01 %) ve srovnání s operacemi s mimotělním oběhem, a také nižší procento vzniku cévní mozkové příhody po operaci (0,75 % oproti 1,55 %). To vše při stejném riziku vzniku pooperačního

Prof. Sergeant

Prof. Sergeant diskutující s operátorem (MUDr. Horváth, ČKTCH), vpravo instrumentárka, zcela vpravo přihlížející host

infarktu myokardu (1,8 % oproti 1,7 %). Doložil také kratší dobu hospitalizace zejména u rizikovějších nemocných.

Pro účastníky byly připraveny tři operace nemocných s ICHS. Všechny se podařilo provést podle původního předpokladu bez mimotělního oběhu a jen s využitím tepenných štěpů. Prof. Sergeant během nich v praxi ukázal jednotlivé kroky v manipulaci s bijícím srdcem a způsob stabilizace srdce při našívání jednotlivých koronárních anastomóz tak, aby nedocházelo k nežádoucím oběhovým poruchám. Díky nově vybudovanému telemostu byly všechny operace přímo z operačního sálu přenášeny a komentovány, takže v posluchárně přítomní chirurgové mohli průběžně vše sledovat a s operátory diskutovat (obrázky 1 a 2).

Pracovní setkání kardiochirurgů bylo připraveno ve spolupráci a za významné organizační i ekonomické podpory společnosti Medtronic, která je ve světě známá svou aktivní podporou inovací metod chirurgické léčby srdečních a cévních onemocnění včetně přístrojového vybavení.

Celý průběh kursu přinesl účastníkům mnoho nových informací a zanechal četné náměty pro jejich další kardiochirurgickou praxi.

Doc. MUDr. Petr Němec, CSc.,
Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie, Brno